

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Syntagma Iuris || Vniversi, Atqve Legvm || Pene Omnivm
Gentivm, Et || Rervm Pvblicarvm Præcipvarvm,||**

Grégoire, Pierre

Francofurti ad Mœnum, M.D.XCIX.

VD16 VD16 G 2999

16 de his qui mortuorum negotia gerentes quasi contrahunt.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-97739](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-97739)

quatinus vellem exitum non fortiat, vt si feruus vtiliter in rem domini pecuniam mutatus, sine culpa eius perierit, l. feruus si in rem, 17. de in rem ver. l. quod si feruus, 3. sed et si feruus, eod. ¶ Verum tamē sic accipimus, vt daret verfum, id est, vt factum remaneat in eadem qualitate. Et ita deum de in rem verso competit actio, si non sit a domino seruo solum, vel filio. Si tamen in necem creditoris, id est, perdituro filio, vel seruo solum sit, definit quidem esse verfum: sed æquissimum est in patrem vel dominum dari actionem, l. si pro patre, 10. §. verfum, & §. seq. eod. de in rem vers. Quod tamen pertinet ad patrem & dominum, si ex eadem causa pluribus adstricti sint, & conueniantur de in rem verso, præoccupanti agere tenentur tantum, l. 3. §. fin. & l. 4. de in rem vers. P. Filius familias pro patre fidelubens & soluens, in rem patris vertisse videtur: si iudicio suscepto pro eo, condemnatus cum liberauit, l. si pro patre, 10. eod. Si filia mortuum acceptum in alimenta conuertit, pater qui non soluit dotem, tenetur de in rem verso, l. pater pro filia, 20. & l. fin. eod. tit. item si pater togam filio mutuatam in viuis suos conuertat, sed tamen filio emere debuerat, l. filius familias, 19. eod.

3 ¶ Personæ quæ considerantur hic, sunt pater, filius familias, dominus, & qui contrahunt principaliter cum seruis & filiis familias, l. quamuis, 18. eod. ¶ Forma & substantia istius actionis est, secundum quam experimur, vt doceatur in rem verfum domini, aut patris, vel ea ratione vtiliter contractum. ¶ Finis, vt prospiciatur creditoribus, qui bona fide contraxerunt cum filiis familias, vel feruis, in reu peculii, vel parentum, vel dominorum: ne cum deficiat sepe actio de peculio, videlicet ademptum sine fraude peculio, vel diminuto, credito suo priuentur, vel more serui, vel emancipatione, vel alio modo deficiente actione peculii. Et proinde hæc actio perpetua est, contra dominum, & patrem, quorum negotia gesta sunt, l. 1. §. 1. de in rem vers. l. ei qui seruo, 7. quod cum eo qui in alien. potest. C. ¶ Eadem tamen ratio, quæ de peculii actione est, ne locupletentur domini, aut patres ex alterius iactura, c. locupletari, de regn. iur. in Sex. l. iure natura, eod. in P. cum similib. Et vltra, quia quando contractus in rem vertitur eorum, potius cum illis, quam cum seruo & filio familias, videtur contractum, l. 1. de in rem vers. P. quemadmodum in obligatione furlosi responsum est, ratione impensii in rem illius, l. furiosus, 45. de act. in P.

De his qui mortuorum negotia gerentes quasi contrahunt. Cap. 16.

- 1 Negotiorum mortuorum gestor habet pro eo actionem.
- 2 Heres cum defuncto aduendo quasi contrahit, & obligatur legatariis.

3 In Funus impendens defuncti, defunctum non heredem sibi obligat.

Funeraria actio qua, & quare detur, eod.

IN t̄ edito prætoris negotiorum gestorum est, Si quis negotia alterius, sine quis negotia, qua cuiusque, cum is moritur, fuerint, gesterit iudicium eo nomine dabo, l. 3. de nego. gesti. P. Quæ verba significant illud tempus, quo quis post mortem alicuius negotia gesserit, videlicet, vt pro tali etiam gesto detur actio: hæc negotiorum, d. l. 3. hæc verba, & l. successori, 13. eod. directa & contraria heredibus & in heredes, l. fin. autem, 21. eod. Et qui negotia hereditaria gerit, quodammodo sibi hereditatem, seque ei obligat, l. nam & Seruius, 22. Suntque hic & res, personæ, negotia, & loca, finis & causæ considerandæ, quæ in negotiis videntur pertractatis excussumus, vt & sicut in negotiis videntur sufficite vtiliter velisse gestum, ita & in bonis mortuorum, licet diuersus entus sit secutus, d. l. successori, §. fin. neq; in vtriusque gestor tenebitur de casu, nisi præcesserit casum eius culpa, l. debitor meus, 14. & l. si hereditaria, 23. de nego. gesti. in P. ¶ Heres quoque legatorum nomine non proprie ex contractu obligatus intelligitur: neq; enim cum herede, neque cum defuncto vllum negotium gestisse legatarius proprie dici potest. Et tamen quia ex maleficio non est obligatus, quasi ex contractu debere intelligitur, §. heres quoque de oblig. que ex quas. contr. d. l. ex maleficio, 4. §. heres quoque, de act. in P. Illud tamen verissimum est, aduentem hereditatem defuncti videri cum illo contrahere, l. 3. §. fin. ex quibus caus. in possess. ea. lib. 42. P. tit. 4. item si filius se paterna hereditate immiscet, l. 4. eod. tit. ex quibus caus. in poss. ea. tacite voluntate & consensu quali inter absentes præstito, firmans testatoris mentem. Idipsum si pro herede aliquo modo se gerat, agnoscendo voluntatem defuncti, l. pro herede, de acquir. her. P. §. pen. & fin. de hered. qualis. & d. affirm. Et proinde obligatur legatariis quibus præstari iussit quippiam testator: & insuper omnibus oneribus hereditatis obstrictis remanet. ¶ At t̄ qui propter funus defuncti aliquid impendit cum defuncto, non cum herede contrahere creditur, l. si in l. de reli. & sum. funer. P. lib. 11. titu. 7. quod pro separatione bonorum quæ fit inter creditores defuncti & heredum, annotandum est, iuxta l. 1. de bon. separatio. lib. 42. P. ii. 7. Est itaque hereditaria actio hæc, quæ funeraria dicta, l. at si quis, 14. hæc actio, de relig. & sum. funer. quæ datur quoties nulla alia actio de funeris impensa consequenda competit, d. l. at si quis, §. Labeo, ex ista & æqua causa, ne impulta corpora remaneant, neque quis de alieno faceret, d. l. at si quis, §. hæc actio, & l. si quis, 12. §. prætor ait, eod. tit. Sed de hac actione nihil amplius addam, eo quod plura alibi tractauerimus, diximus in lib. de rebus sacris, c. 15.

DE CRIMINIBVS IN GENERE.

LIBER XXX.

De Similitudine Conventionum & Delictorum.

C A P. I.

- 1 Conuentionum, & delictorum similitudo.
- 2 In Delictis quomodo obligamur, & cum lege contrahatur.
- 3 In Contractibus qua perpendenda.
- 4 In Criminibus qua perpendenda.
- 5 Maleficii nomen quid complectatur.
- 6 Criminis nomen quid contineat, eod.
- 7 Delicti & peccati distinctio.
- 8 Peccare quid apud Aristotelem, & alios, eod.
- 9 Crimina, morbi Reipublicæ.

1 **A**R s̄ t̄ alia contractuum, sed alterius generis, in delictis consistit: nam delicta contrahi dicuntur sponte, & ignorantia, l. 1. de legib. lib. 1. P. quemadmodum & expresse, & tacite conuentiones contrahi citra delicta diximus, l. 2. §. 4. de pact. in P.

2 ¶ In leges, omnes æque iurare censeantur: quia illæ, veluti ex positione, omnes tenent, l. 1. & 2. de legib. in P. l. leges sacratissima, & l. leges vt generales, C. eod. l. iud. in 1. C. de iud. illæ imperant, prohibent, & consulunt, & puniunt, l. legis virtus, de legib. in P. quia quid peccatum, quid iustum & iniustum sit, monuerint, c. nam concupiscentiam, c. 4. de consti. ap. Greg. alterum non lædendum, honeste viuendum, ius suum cuiq; tribuendum, §. iuris præcepta, de inst. & iur. l. iustitia, 10. §. 1. eod. in P. Proinde cum omittimus quæ iubentur, vel admittimus quæ prohibentur, in leges incidimus, & obligamur & legi, l. obligamur aut re, §. n. de act. in P. l. si quis homicidium, 11. de accus. C. & proximo læso: nam & lex & læsus resarciri damna postulant a nobis ita commissum, & pœnam reposcunt. Obligamur itaq; ex maleficio, & delictis, l. ex maleficio, 4. de act. in P. §. si quis, de obli. que ex del. nasc. & §. 1. de obli. que ex qua del. Et consequitur necessario in de quædam coacta solutio, cum obligatio fit iuris vinculum quo necessitate adstringimur alicuius soluedæ rei, secundum nostræ ciuitatis iura, §. 1. de obli. ap. Iustm. Lobigationum substantia, de act. in P. & cum ex contractu nascatur obligatio, l. 2. mand. in P. Quod solui ergo debet, pœna vel multa est. Sic enim & Caius ait, l. si a reo, 71. §. si. de fideiuss. in P. Pœna ob maleficia solui magnam rationem suadere. Solutio autem hæc, quæ petitur accusatione, ad modum contractus, & delicti referenda erit: quemadmodum ex conuentionum diuersa formula, diuersè nascuntur actiones, quibus quis repetit in iudicio quid sibi debetur, §. 1. de act. l. actio, eo. in P. Quod enim in conuentionibus actio in criminibus, accusatio erit proprie: quamquam interdum & actio accusationis nomen nõ respuat, vt dicemus, Deo fauente, paulo post.

¶ Consideras t̄ in conuentionibus idoneis & aptis ad effectum aliquid quem, voluntatē primū liberā ab errore, metu, seu vi & dolo alienā: secundo, conuenta & modū contractus, seu formulas quatuor illas generales, rei, literarum, verborū consensus: tertio, obligationē ad quid sit tenetur & vincitur: quarto, actionē, propositam quinto, iudicium: sexto, solutionem, vt docuimus in conuentionibus.